

**Таблица и инструкции за изчисляване на икономическия размер на
земяделските стопанства**

Данни за стопанството					
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В СТАНДАРТЕН ПРОИЗВОДСТВЕН ОБЕМ/СТАНДАРТНА ПРОДУКЦИЯ (СПО) В ЛЕВА					0.00
ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР НА СТОПАНСТВОТО В ЕВРО					0.00
Код по наредба №3	Видове култури и категории животни	м.ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
3001	Обикновена (мека) пшеница и лимец	дка		114	0
3002	Твърда пшеница	дка		112	0
3003	Ечемик	дка		101	0
3004	Ръж	дка		55	0
3005	Тритикале	дка		88	0
3006	Овес	дка		54	0
3007	Царевица за зърно	дка		145	0
3008	Сорго	дка		72	0
3009	Просо	дка		43	0
3010	Ориз	дка		269	0
3109	Други зърнени култури -	дка		51	0
	Други зърнени култури -	дка		51	0
	Други зърнени култури -	дка		51	0
	Други зърнени култури -	дка		51	0
	Други зърнени култури -	дка		51	0
3011	Тютюн	дка		668	0
3012	Хмел	дка		1 019	0
3013	Захарно цвекло	дка		22	0
3015	Памук	дка		79	0
3016	Лен	дка		68	0
3017	Коноп	дка		68	0
3018	Слънчоглед	дка		110	0
3019	Рапица	дка		157	0
3020	Соя	дка		97	0
3021	Фъстъци	дка		139	0
3119	Други технически култури -	дка		139	0
	Други технически култури -	дка		139	0
	Други технически култури -	дка		139	0
	Други технически култури -	дка		139	0
	Други технически култури -	дка		139	0
3023	Маслодайна роза	дка		462	0
3024	Кориандър	дка		68	0
3025	Анасон	дка		68	0
3026	Резене	дка		68	0
3027	Лавандула	дка		164	0
3028	Салвия	дка		68	0
3029	Мента	дка		68	0
3030	Валериана	дка		68	0

Код по наредба №3	Видове култури и категории животни	м.ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
3129	Други етерично-маслени и лекарствени култури -	дка		68	0
	Други етерично-маслени и лекарствени култури -	дка		68	0
	Други етерично-маслени и лекарствени култури -	дка		68	0
	Други етерично-маслени и лекарствени култури -	дка		68	0
	Други етерично-маслени и лекарствени култури -	дка		68	0
3032	Фасул	дка		219	0
3033	Грах	дка		99	0
3035	Леща	дка		94	0
3036	Нахут	дка		103	0
3139	Други протеинодајни култури -	дка		96	0
	Други протеинодајни култури -	дка		96	0
	Други протеинодајни култури -	дка		96	0
3037	Царевица за силаж	дка		108	///
3096	Фий	дка		187	///
3040	Люцерна	дка		88	///
3041	Естествени ливади	дка		35	///
3159+3149	Други фуражни култури -	дка		94	///
	Други фуражни култури -	дка		94	///
	Други фуражни култури -	дка		94	///
	Други фуражни култури -	дка		94	///
3042	Картофи	дка		660	0
3048+30481	Домати - открито производство	дка		1 614	0
30482	Домати - оранжерийни	дка		9 753	0
3050+30501	Краставици - открито производство	дка		1 223	0
30502	Краставици - оранжерийни	дка		9 753	0
3052+30521	Пипер - открито производство	дка		948	0
30522	Пипер - оранжерийни	дка		9 753	0
3053	Зелен фасул	дка		393	0
3054	Зелен грах	дка		350	0
3058	Тикви	дка		721	0
3059	Дини	дка		721	0
3060	Пъпеш	дка		899	0
3169	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
	Други зеленчуци -	дка		1 087	0
3074+3075	Семкови овощни видове (ябълка, круша, дюля)	дка		989	0
3068+3069+3070+3071+3072	Костилкови овощни видове (череша, вишна, праскова, кайсия, сливи)	дка		1 417	0
3078+3079+3080+3081	Черупкови овощни видове (орех, лещник, бадем, кестени)	дка		426	0
3179	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
	Други овощни видове -	дка		944	0
3082+3083+3077	Ягодоплодни овощни видове (ягода, малина, арония)	дка		971	0
	Други ягодоплодни -	дка		971	0
	Други ягодоплодни -	дка		971	0

Код по наредба №3	Видове култури и категории животни	м.ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)
3189	Други ягодоплодни -	дка		971	0
	Други ягодоплодни -	дка		971	0
	Други ягодоплодни -	дка		971	0
	Други ягодоплодни -	дка		971	0
3089	Лозя — десертни	дка		273	0
3090	Лозя — винени	дка		220	0
3091	Цветя-за рязан цвят	дка		8 003	0
3092	Цветя –луковични растения	дка		8 003	0
3093	Цветя - саксийни	дка		8 003	0
3200	Цветя - оранжерийни	дка		12 031	0
3199	Производство на семена / посадъчен материал	дка		310	0
3201	Разсадници за трайни насаждения	дка		2 483	0
3095	Други (угари/други)	дка		0	0
30941	Култивирани гъби-култивирани печурки	м ²		51	0
30942	Култивирани гъби - кладница	м ²		23	0
4100	Говеда и биволи - общо	бр.		0	///
4101	Телета и малчета до 1 г.	бр.		473	0
4102	Телета и малчета над 1 г. и под 2 г. за уговяване	бр.		203	0
4103+4006	Телета и малчета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини	бр.		648	0
4104 + 4005	Млечни крави и биволици	бр.		2 076	0
4105	Крави от месодайни породи	бр.		386	0
4007	Овце—общо	бр.		///	///
4008 и 4106	Овце—млечни и Овце-месодайни	бр.		143	0
4112	Други овце (Разликата между общия брой на овцете по код 4007 и броя на месодайните и млечните овце по кодове 4008 и 4106)	бр.		6	0
4010	Кози—общо	бр.		///	///
4011	Кози—майки	бр.		182	0
4107	Други кози	бр.		106	0
4013	Свине—общо	бр.		///	///
4014	Свине—майки	бр.		1 708	0
4108	Прасенца под 45 дни	бр.		535	0
4109	Други свине	бр.		389	0
4016	Птици—общо	бр.		///	///
4017	Кокошки—носачки	бр.		29	0
4110	Бройлери	бр.		20	0
4019	Пуйки	бр.		140	0
4020	Гъски	бр.		80	0
4021	Патици	бр.		80	0
4023	Щрауси	бр.		857	0
4022+4111	Пъдпъдъци и други птици	бр.		35	0
4024	Зайци—общо	бр.		0	0
4031	Зайкини—майки	бр.		293	0
4025	Коне и други еднокопитни	бр.		490	0
4027	Пчелни семейства	бр.		125	0
4029	Буби—кутийки бубено семе	бр.		265	0
4309	Калифорнийски червеи	м ²		41	0
4030	Охлюви	м ²		12	0
	ПРОВЕРКА НА ФУРАЖНИЯ БАЛАНС		СПО-фуражни култури	СПО-преживни животни, коне и други еднокопитни животни	Фуражен излишък
			(1)	(2)	(3)=(1)-(2)
			0	0	0

Фуражни култури - царевича за силаж, фий, фуражни зеленчуци, люцерна, естествени ливади, други фуражни култури

Преживни животни - Телета и малчета до 1г.; Говеда и биволи над 1 г. за уговяване; Говеда и биволи над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини; Млечни крави и биволици; Крави от месодайни породи; Овце—млечни и овце-месодайни; Други овце; Кози—майки; други кози;

В повечето случаи, стопанствата са във **фуражен баланс**, т.е. има съответствие между отглежданите от тях преживни животни, коне и други еднокопитни животни (**4025**) и фуражните култури и СПО на фуражните култури не надвишава тази на тези животни. В този случай СПО на фуражите не се включва в общия икономически размер на стопанството.

Код по наредба №3	Видове култури и категории животни	м.ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)

Фуражен излишък има тогава, когато СПО на фуражните култури надвишава този на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни. В този случай **разликата между сумата от СПО на фуражните култури и на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни се включва в общия икономически размер на стопанството, а не цялата сума от СПО на фуражните култури.**

Начин на изчисляване на икономическия размер на земеделското стопанство:

1. Изчисляване на СПО на стопанството

Изчисляването се извършва с помощта на таблица, посочена по-горе, където в *колона 4 "Данни на стопанството (основни култури)"* се посочват площта на отглежданите култури и броят отглеждани животни.

При попълването на данните в колона 4 се спазват следните условия:

- а)** Всяка култура и животно е с определен код по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (колона 1).
- б)** Данните на стопанството (колона 4) за отглежданите основни земеделски култури се вземат от анкетните формуляри на актуалната към датата на подаване на проектното предложение или заявката за плащане анкетна карта по Наредба № 3 от 1999 г. Отчитат се данните от анкетните формуляри, записани за текущата стопанска година, включително намерения за засети/засадени площи. За текуща стопанска година се приема стопанската година, която е такава към датата на подаване на проектното предложение или заявката за плащане.
- в)** Когато стопанството отглежда животни, трябва да посочи броя на животните в съответните категории в колона 4 съгласно:

аа) опис по видове и брой на животните, декларирани от кандидата, придружен от извлечение от интегрираната информационна система (ИИС) по реда на Наредба № 6 от 8 октомври 2013 г. за изискванията към средствата за официална идентификация на животните и използването им (ДВ, бр. 90 от 2013 г.) (Наредба № 6 от 8 октомври 2013 г.) за наличните в обекта животни по ушни марки/чип, подписано от официалния ветеринарен лекар, контролиращ животновъдния обект, не по-рано от един месец преди датата на подаване на проектното предложение/заявката за плащане (в случай че кандидатът отглежда видове животни, които трябва да се регистрират в ИИС по реда на Наредба № 6 от 8 октомври 2013 г.),

и/или

бб) в случай, че кандидатът отглежда животни, които не подлежат на идентификация, животновъдният обект се регистрира от Българската агенция по безопасност на храните и се представя актуален опис на отглежданите животни, заверен от официален ветеринарен лекар не по-рано от един месец преди датата на подаване на проектното предложение/заявката за плащане.

г) Данните за втори и междинни култури също се включват, в т.ч. междинни/втори култури, отглеждани в оранжерии (като изчислението се извършва в съответствие с "Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства" и "Инструкция към таблица за изчисление на икономическия размер на земеделските стопанства").

В *колона 6* се изчислява съответният СПО за даден вид култура или животно (произведението от данните на стопанството (*колона 4*), умножени по показателя за СПО лв./дка; лв./глава (*колона 5*). Сборът от индивидуалните СПО представлява общият СПО на стопанството при спазване на следните условия:

- д)** Фуражен баланс или излишък в случай, че стопанството отглежда преживни животни, коне и други

В повечето случаи стопанствата са във фуражен баланс, когато разликата между сумата от СПО на фуражните култури и сумата от СПО на:

- преживните животни,
- конете и другите еднокопитни животни,

е **"0" или отрицателно число**. В този случай СПО на фуражните култури не се включва в общия СПО на стопанството, както и получената отрицателна разлика (ако разликата не е "0") не се изважда от общия СПО.

Наличие на фуражен излишък има в случаите, когато разликата между сумата от СПО на фуражните култури и сумата от СПО на:

- преживните животни,
- конете и другите еднокопитни животни,

е **положително число**. В този случай само стойността на тази разлика се включва в общия СПО, а не цялата сума от СПО на фуражните култури.

В случай на фуражен излишък и при положение, че в земеделско стопанство се отглеждат два или повече вида фуражни култури, делът на отделната фуражна култура в общия икономически размер на стопанството се определя по следната формула:

Код по наредба №3	Видове култури и категории животни	м.ед.	Данни на стопанството (основни култури)	Показател за СПО (лв./дка; лв./глава)	Индивидуални СПО (лв.)
1	2	3	4	5	6 = (4*5)

$$\text{ДФР (\%)} = \frac{\text{СПО}_{\text{фк}} - \text{ОСПО}_{\text{пжкес}} \times (\text{СПО}_{\text{фк}} / \text{ОСПО}_{\text{фк}})}{\text{ОСПО}_{\text{зс}}} \times 100,$$

където:

ДФР (%) е делът на фуражната култура в общия икономически размер на стопанството;

СПО_{фк} - СПО на фуражната култура (произведението от размера на отглежданите декари от тази фуражна култура, умножено по показателя ѝ за СПО лв./дка);

ОСПО_{пжкес} - сумата от СПО на преживните животни, конете и другите еднокопитни животни;

ОСПО_{фк} - сумата от СПО на фуражните култури;

ОСПО_{зс} - общият СПО на стопанството.

2. Изчисляване на икономическия размер в евро

Икономическият размер на стопанството в евро се получава, като изчисленият за съответното земеделско стопанство общ СПО в лева се раздели на 1,95583 (използва се официалният курс на БНБ - 1 евро = 1,95583 лв.) и се закръгли до втория знак след десетичната запетая.